

LIETUVOS AKLŪJŲ IR SILPNAREGIŲ UGDYMO CENTRAS

LIETUVOS AKLŪJŲ IR SILPNAREGIŲ UGDYMO CENTRO BENDRUOMENĖS NARIŲ ELGESIO IR ETIKOS KODEKSAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Kodekso paskirtis

1.1.1. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centro (toliau Centro) bendruomenės narių elgesio ir etikos kodeksas (toliau Kodeksas) – dokumentas, apibrėžiantis Centro administracijos, mokytojų, auklėtojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokinių ir kitų Centro darbuotojų bendražmogiškąsias bei profesinės etikos vertybines nuostatas ir moralaus elgesio principus, reglamentuojantis tarpusavio santykius.

1.1.2. Kodeksas papildo Centro bendruomenės narių teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Centro nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse, pareigybės aprašuose ir kituose norminiuose teisės aktuose.

1.2. Kodekso tikslas ir uždaviniai

1.2.1. Centro bendruomenės nariams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti pagrindinius Centro principus ir vertybes.

1.2.2. Padėti Centro bendruomenės nariams suprasti, vertinti ir spręsti neetiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

1.2.3. Siekti, kad atskiro bendruomenės nario veikla keltų asmens bei Centro garbę, būtų naudinga visuomenei ir Valstybei.

1.2.4. Nubrėžti tolerancijos ribas darbuotojų tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu teisingą elgesį ir netoleruoti neetiško elgesio.

1.2.5. Kurti demokratišką, pasitikėjimą ir kūrybingumą skatinančią atmosferą Centre.

1.2.6. Skatinti Centro darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis ir tuo pačiu svarbi prielaida, didinanti visuomenės pasitikėjimą Centro veikla.

1.2.7. Prevencinio vaidmens svarba neetiško elgesio pasireiškimams.

1.3. Kodekse vartojamos sąvokos ir jų paaiškinimai

1.3.1. **Etikos ir elgesio kodeksas** – tai dokumentas, kuriame išdėstomos esminės elgesio ir etikos nuostatos, kuriomis vadovaujasi įstaiga savo veikloje.

1.3.2. **Etika** – tai žmonių dorovinio elgesio, normų, jų pareigų visuomenės ir vienas kito atžvilgiu sistema.

1.3.3. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

1.3.4. **Pedagogų ir darbuotojų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

1.3.5. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

1.3.6. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

1.3.7. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

1.3.8. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

1.3.9. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

1.3.10. **Viešieji visuomenės (valstybės) interesai** – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

1.3.11. **Kompetencija** – gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, turint pakankamai žinių, gebėjimų ir įgūdžių.

1.3.12. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

1.3.13. **Tolerancija** – pakantus gerbimas priešingos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

1.3.14. **Korektiškas elgesys** – mandagus, taktiškas elgesys.

1.3.15. **Centro bendruomenė** – pedagogai, administracija, mokiniai, tėvai ir kiti darbuotojai.

1.4. **Principai ir vertybės, kuriomis remiantis parengtas Kodeksas.**

1.4.1. **Principai:** pagarba, lojalumas, teisingumas, dorovė, atsakomybė, sąžiningumas, konfidencialumas.

1.4.2. **Vertybės:** siekis tobulėti, savarankiškumas, bendruomeniškumas, tolerancija, pilietiškumas ir patriotiškumas bei tradicijų puoselėjimas.

2. **CENTRO BENDRUOMENĖS NARIŲ ELGESIO IR ETIKOS PRINCIPAI**

2.1. **Pagrindiniai bendri Centro bendruomenės narių elgesio ir etikos principai**

2.1.1. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu.

2.1.2. Elgtis deramai pagal einamas pareigas, laikytis visuotinai pripažįstamų dorovės ir moralės ir etikos normų, vengti situacijų, kai elgesys kenktų jo ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputacijai ir autoritetui.

2.1.3. Laiku, atidžiai ir profesionaliai vykdyti pareigybes apraše numatytas funkcijas.

2.1.4. Vykdyti teisėtus Centro administracijos darbuotojų nurodymus pasiliekančią teisę turėti savo nuomonę visais klausimais ir ją taktiškai reikšti.

2.1.5. Kiekvienas Centro bendruomenės narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Centro darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

2.1.6. Stengtis būti mandagiems, tvarkingiems, palaikyti tvarkingą ir saugią darbo vietą.

2.1.7. Nevartoti alkoholio, nenaudoti psichotropinių ar narkotinių medžiagų. Netoleruoti seksualinio priekabiavimo apraiškų.

2.1.8. Virusinių ligų atveju kreiptis į gydytoją ir informavus darbdavį gydytis namie, taip užkertant kelią plisti ligos židiniams.

2.1.9. Pagarbiai atsižvelgti į bendruomenės narių asmeninį gyvenimą, netrukdam jo darbo reikalais nedarbo metu.

2.1.10. Neviešinti ir viešai neaptarinėti konfidencialios informacijos (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas) apie Centro bendruomenės narius.

2.1.11. Netoleruoti atvejų, kurie gali būti susiję su korupcija, sukčiavimu arba daryti neteisėtą poveikį įstaigos bendruomenės nariui. Informacijos apie neteisėtus veiksmus arba aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo įstaigai principo pažeidimu.

2.1.12. Objektyviai, remiantis moksliniais metodais, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleisti nepanaudotas galimybes, kolegiškai patarti ir padėti vieni kitiems.

2.1.13. Gerbti aplinkos, kurioje vyksta ugdymas, atmosferą. Netrukdyti pamokos, užsiėmimo ar pertraukos metu. Dėl iškilusių klausimų susitarti iš anksto.

2.1.14. Tausoti ir atsakingai naudoti Centro turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas, vykdam įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

2.1.15. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

2.1.16. Siekti aukštesnės kompetencijos darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.

2.2. Pagrindiniai Centro administracijos narių elgesio ir etikos principai

2.2.1. Teisingai, tolygiai paskirstyti darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.

2.2.2. Teikti reikiamą informaciją pavaldiems darbuotojams ar kitiems bendruomenės nariams (apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.).

2.2.3. Teisingai, išsamiai nagrinėti pavaldžių Centro darbuotojų ar moksleivių pasiūlymus, teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.

2.2.4. Užtikrinti priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą ir, jei reikia, pateikti priimamų sprendimų motyvus.

2.2.5. Nesutikimą su kolegų nuomone, pastabas dėl jų darbo rezultatų arba profesinės veiklos trūkumų išsakyti asmeniškai, korektiškai, nekritikuojant jų asmeninių savybių, tarpusavio bendravimą grįsti mandagumu ir tolerancija.

2.2.6. Suteikiant apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą, remtis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

2.3. Pagrindiniai Centro pedagogų (mokytojų, auklėtojų) ir pagalbos mokiniui specialistų elgesio ir etikos principai

2.3.1. Remti ir plėtoti mokinių laisves ir teises, skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpdalykinius, tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

2.3.2. Atsakyti už savo darbo su mokiniais rezultatus, atliekamų tyrimų rezultatus ir išvadas.

2.3.3. Objektyviai ir teisingai vertinti moksleivių žinias.

2.3.4. Grupinėse diskusijose iš mokinio primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos, juo labiau tokio pobūdžio informacijos pateikimo nesieti su žinių įvertinimu.

2.3.5. Apie mokinio šeimą, sveikatos būklę informuoti tik tuos asmenis, kurie tiesiogiai susiję su mokinio sunkumų sprendimu.

2.3.6. Tam tikrame kabinete vykstant užsiėmimui, ant durų pakabinti apie tai informuojantį ženklą.

2.4. Pagrindiniai Centro mokinių elgesio ir etikos principai

2.4.1. Pagal savo gabumus, galimybes stropiai ir sąžiningai mokytis, laikytis mokymo sutarties ir gyvenimo Centro bendrabutyje sąlygų.

2.4.2. Laikytis higienos reikalavimų – Centre dėvėti tvarkingą, šviesią aprangą. Patalpose nedėvėti striukių, kepurų. Sportinę aprangą vilkėti tik per kūno kultūros (gydomosios kūno kultūros) pamokas.

2.4.3. Punctualiai lankyti pamokas, užsiėmimus, būrelius.

2.4.4. Išlaikyti akademinę rimtį pamokų, užsiėmimų, būrelių ir namų darbų ruošos metu. Pertraukų metu ilsėtis nepažeidžiant kitų asmenų interesų.

2.4.5. Laikytis tvarkos savo darbo vietoje: pamokų metu turi būti tik pamokoms, užsiėmimams, būreliams reikalingos priemonės, po darbo palikti sutvarkytą darbo vietą.

2.4.6. Pamokų, užsiėmimų, būrelių metu turėti reikiamas priemones ir atlikti pavestas užduotis. Stengtis savo elgesiu netrukdyti darbo kitiems asmenims. Pamokų, užsiėmimų, būrelių metu mobiliais telefonais naudotis negalima, jų garsinis signalas turi būti išjungtas. Iš pamokos išeiti galima tik mokytojui leidus.

3. KODEKSO NUOSTATŲ PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

3.1. Kodeksas turi būti pristatytas Centro bendruomenės nariams, paskelbtas Centro interneto svetainėje ir stende.

3.2. Centro bendruomenės nariai turi vadovautis šiuo Kodeksu.

3.3. Etikos nuostatų priežiūrą atlieka Centro direktoriaus įsakymu sudaryta LASUC elgesio ir etikos nuostatų priežiūros komisija (toliau Etikos komisija), vadovaudamasi Kodeksu.

3.4. Etikos komisijos penkis narius trejiems metams tvirtina Centro direktorius. Etikos komisijos nariais gali pasisiūlyti tapti kiekvienas norintis Centro bendruomenės narys. Jeigu Centro bendruomenės nariai patys nepareiškia savo noro tapti Etikos komisijos nariais, atskiros metodinės grupės deleguoja savo atstovus. Etikos komisijos nariai renkami balsų dauguma. Iš Etikos komisijos narių išrenkamas Etikos komisijos pirmininkas ir pavaduotojas. Etikos komisijos nariai gali eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

3.5. Etikos komisijos posėdžiai šaukiami gavus pareiškimą arba siekiant inicijuoti Etikos nuostatų papildymus ar pataisas. Komisija į posėdžius turi teisę kviešti vadovus bei su klausimu susijusius asmenis.

3.6. Etikos komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas pareiškimas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja komisijos pirmininko pavaduotojas.

3.7. Visi Centro bendruomenės nariai turi teisę kreiptis į Etikos komisiją dėl pastebėtų Kodekso pažeidimų.

3.8. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Etikos komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš vieną mėnesį.

3.9. Pareiškimai dėl Kodekso pažeidimų įteikiami Etikos komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti pareiškimai. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi.

3.10. Pagrindas pradėti nagrinėjimą dėl Etikos nuostatų pažeidimo:

3.10.1. Asmens (pareiškėjo) rašytinis pareiškimas su pateiktais faktais.

3.10.2. Visuomenės informavimo priemonėse pateikta informacija apie Centre pažeistas asmenų teises.

3.11. Etikos komisija privalo išnagrinėti gautą pareiškimą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Etikos komisijos pirmininko) atsakyti pareiškėjui ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Etikos komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.

3.12. Centro narys, dėl kurio gautas pareiškimas ar informacija, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

3.13. Centro narys turi teisę dalyvauti Etikos komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs pareiškimas ar informacija.

3.14. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

3.15. Etikos komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 4 Etikos komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Etikos komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas.

3.16. Etikos komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Etikos komisijos pirmininko balsas.

3.17. Centro Etikos komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos nuostatas, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

3.17.1. Paimti iš Centro nario raštišką paaiškinimą.

3.17.2. Raštu įspėti Centro narį.

3.17.3. Pasiūlyti Centro direktoriui paskirti vieną iš drausminių nuobaudų: pastabą, papeikimą, atleidimą iš darbo.

3.18. Už profesinės etikos pažeidimus gali būti taikomos moralinio poveikio priemonės (pvz., žodinė pastaba, įspėjimas ir pan.).

3.19. Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms bendražmogiškoms vertybėms atvejų, todėl Etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, Centro bendruomenės Kodekso nenumatytais atvejais, turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su Centro bendruomenės Kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.